

Betegnelse: Hadsund Gamle Politistation

Adresse: Tinggade 2-4, 9560 Hadsund

Identifikation: Matrikel nr. 30cz, Hadsund by, Hadsund Sogn

Nuv. ejer: Slots- og Ejendomsstyrelsen

Arkitekt: Morten Skøt (1887-1936)

Fredningsforslaget omfatter:

Hadsund Gamle Politistation samt de tilhørende to bagvedliggende bygninger. Tegnet af Hobro – arkitekten Morten Skøt i 1917. Hovedbygningen er opført 1919.

Forslagsstiller:

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, for By og Land Mariagerfjord, indsendt maj 2008

Indholdsfortegnelse:

Begrundelse for forslaget ..... side 2

Beskrivelse ..... side 3

Vedligeholdelsesstand ..... side 5

Kommune og byatlas ..... side 6

Historiske billeder ..... side 7

Luffoto over Hadsund by, med angivelse af Hadsund Politistation.

Begrundelse for forslaget:

Hadsund gamle politistation er en smuk og helstøbt bygning fra 1919 opført af gode og solide materialer. Bygningen er stilhistorisk placeret i perioden / bevægelsen Bedre Byggeskik.

Bedre Byggeskik strækker sig fra omkring 1910 – 1940 og kendetegnes blandt andet ved bevægelsens fascination af de gamle danske håndværkstraditioner samt dens udbredte brug af solide danske materialer, så som tegl og granit.

Den gamle politistation besidder væsentlige karakteristiske træk fra denne periode og er i kraft af sin bevarede helhed en meget fin repræsentant for denne tids bygningsværker.

I fredningsforslaget bør man ikke udelukkende betragte hovedbygningen, men samtidig se på de to bagved liggende sidebygninger, der flankerer hovedbygningen. Bygningerne er med til at understrege hovedbygningens stramme symmetri og omkranser tillige et bagvedliggende og tidligere haveareal. Det er et klart ønske, at det bagvedliggende areal forbliver som haveareal, og at man dermed undgår eventuelle tilbygninger på den relativt lille matrikel.

Funktionen som politistation er i 2007 ophørt og bygningen står overfor et snarligt salg. Man kan frygte, at bygningerne i den forbindelse vil undergå større eller mindre forandringer, der vil ødelægge anlæggets velbevarede harmoni og klare stilhistoriske træk. En fredning vil kunne medvirke til sikring af disse kvaliteter.

Det er på den baggrund, at By og Land Mariagerfjord ønsker bygningen indstillet til fredning.

Beskrivelse:

Bygningens arkitektoniske udtryk er sluttet og enkel i sin form. Der forekommer ingen bygningsfremspring, kviste eller karnapper. På tagfladen langs rygningen sidder en lille lanterne, der på hver side flankeres af skorstene. Lanteren rummer et lille urværk og har oprindeligt herover haft små åbninger (se historisk foto).

Facadekompositionen er opbygget harmonisk med den dominerende vægt lagt på symmetrien. Symmetrien løber tværs gennem bygningen med hovedakse gennem hoveddør til lanterne og viser sig såvel i det ydre som det indre.

De stærke stilhistoriske relationer ses i det arkitektoniske udtryk blandt andet ved den helvalmede og sluttede tagflade, oplagt med røde vingetagsten. Rygninger og grater er lagt i mørtel efter bedste håndværkstraditioner. Murværket er opført i røde teglsten, muret i munkeforbandt (løber-løber-kop). Vindueshuller afsluttes øverst af et muret stik udført som standerskifte, der midt i stikket er hævet en halv sten. Facaderne afgrænses yderst af en slags murede lisener, tydeliggjort i form af blankmurs rustika, der henholdsvis springer seks skifter frem foran murfladen og et skifte tilbage i plan med murfladen.

Øverst afsluttes murværket af en enkel sparrenkopsgesims, der som kontrast til det røde murværk er udført i cementsten. Cementstenen danner et lyst bånd og formidler overgangen til tagfladen. Tagrender er udført i zink og kan i form og materialevalg nærmest fortolkes som et ekstra led i gesimsen, der med sin grålige nuance danner en sammenhæng med gesimsmurværket. Nedløbene er placeret symmetrisk langs frontfacaden tæt op ad pilastrene mens placeringen på bagfacaden ikke viser samme konsekvens. Det må antages, at bagfacadens sydlige nedløb ved en senere lejlighed er blevet flyttet, idet det nordlige nedløb er identisk placeret med frontfacadens nedløb. Bagfacadens symmetri har generelt ikke haft samme styrende betydning som for facaden.

Gavlens murværk står blankt og afgrænses ligeledes ved hjørner af murede pilastre. I sydgavlen sidder fire vinduer symmetrisk placeret henholdsvis to i stueetagen og to på 1. etage.

Foto 1

Foto 2

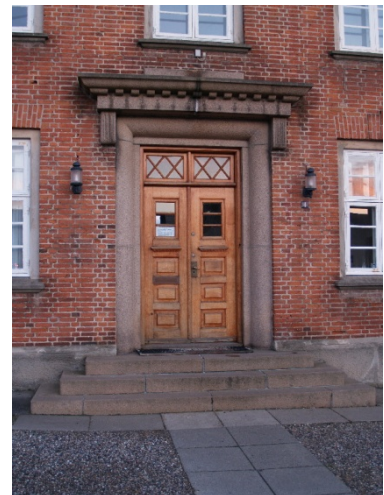

Foto 3

Som en del af bygningens arkitektoniske udtryk skiller soklen, ligesom gesimsen, sig ud fra den ellers så dominerede "røde" flade. Soklen er udført i cementpuds og er afsluttet mod murværket af en præcis hulkels profil. Sockelflader herunder er berappet.

Den grå sokkel tydeliggør tillige det kraftige terrænfald mod fjorden i kraft af den vandrette afslutning mod murværket. Soklen formidler overgangen mellem det upræcise terræn og den præcise bygningsmasse.

Mod syd ses en stor hjørnegranitsten springe frem fra soklen. Motivet med synligt enkeltstående natursten i soklen har rodfæste tilbage i nationalromantikken og kan i dette tilfælde forklares ved, at der her er tale om de første år af Bedre Byggeskiks tiden. I det arkitektoniske formsprog hentede man endnu på dette tidspunkt mange af sine motiver fra nationalromantikken.

Bygningen har bevaret de originale vinduer. Dog er enkelte vinduer i kælderen udskiftet. De originale sprossvinduer består af fire rammer samt et forsatsvindue ligeledes af fire rammer. Alle rammer er oplukkelige.

Karakteristisk er de hvide vinduer, der omkranses af et pudset felt, trukket en anelse tilbage fra murplanet. Vinduerne underordner sig i størrelse etagerne og giver en velproportioneret facade, der visuelt giver facaden en vertikalitet. Således tilføres stueetagens vinduesrammer et rudefelt mere i overrammerne end på 1. etage. Forskelligheden ses udelukkende i vinduernes øvre rammer, mens underrammer og rudeformat vedbliver intakt.

Vinduesplaceringen danner en taktfast rytme i facaden og giver en visuel ro. I facadens midterakse ses hovedindgangen bestående af en klassicistisk dobbeltfløjet fyldingsdør med stort tredelt rudefelt i de øverste to fyldinger. Over hoveddøren er placeret et todelt ovenlysvindue udført med diagonalsprosser. Indgangspartiet står lakeret i eg og danner i kontrast til den omkransende grålige portal af granit en smuk farvekombination. Portalen omkring hoveddøren er udformet som en kvartsøjle, der øverst afsluttes af en klassicistisk konsolbåret tandsnitsfordakning.

I interiøret har bygningen bevaret mange af sine oprindelige elementer. Rumdisponeringen er symmetrisk opbygget omkring midteraksen, dog er enkelte rum i stueetagen senere sammenlagte. På 1. etage er der kun sket få ændringer i forhold til bygningens oprindelige planindretning. To tidligere sammenhængende stuer er nu adskilt af en let væg. Tillige er badeværelsets indretning ændret i forbindelse med en modernisering i 1960'erne.

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Interiørmæssigt er næsten samtlige fyldingsdøre bestående af fem fyldinger, enkelt- og dobbeltdøre, bevaret. Snedkerdetaljer er bevaret og udtrykker en fin og enkel forarbejdning.

I tagetagen forekommer en del ændringer af såvel rumdisponeringen som materialevalg. I forbindelse med en senere modernisering har man ikke videreført den konsekvens som bygningen ellers besidder.

Samtlige loftdekorationer i bygningen er fra arkitektens side bevidst udformet forskelligt. Der er ikke en lofttroset eller stuklinie der er udformet ens fra rum til rum. Selv om enkelte rum i dag er sammenlagte, har rummene generelt bevaret deres originale loftdekorationer.

I det tidligere bitingslokale er brystningspanelerne med undtagelse af én væg bevaret. Denne væg og dermed panelerne er fjernet i forbindelse med en sammenlægning af to rum.

De enkle og høje klassicistiske fyldingspaneler afsluttes øverst af en knægtbåret hylde mod væggen. Indbyrdes underordner fyldingerne sig hinanden i størrelse og reduceres i højden. Panelerne tilføres en visuelt perspektivisk virkning og giver tillige rummet en vis tyngde.

Bag hovedbygningen ligger to mindre bygninger og omkranser et tidligere haveareal. Havearealet ligger uplejet og trænger til bearbejdning. Bygningerne er tilført anlægget på et senere tidspunkt og er sandsynligvis ikke opført på samme tid. I store træk er bygningerne opført i samme materialer og følger samme grundprincipper som hovedbygningen.

I nyere tid er der tilført en mindre påbygning på den nordlige bagbygning, men ellers står de urørte. Der opleves en lille forskel i materialer mellem de to bygninger, blandt andet i murværket, hvor den nordlige bygnings gesims er udført i cementsten, identisk med hovedbygningens, mens den søndre bygnings gesims er i rød tegl.

Som en pudsig iagttagelse fornemmes de to bygningers taghældninger ikke at være identiske. Dette skyldes områdets kraftige terrænfald. Tagrygningen ønskes horisontalt at være i samme niveau, selv om bygningernes murmassiver ikke er i niveau. Niveauforskellen kan derved kun optages i tagfladen.

Betragtes anlægget samlet eller sidebygningerne i forhold til hovedbygningen, virker det da også overbevisende, at afslutte rygningerne i samme niveau og derved opnå en harmonisk samhørighed med hovedbygningens horisontale linjer.

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Vedligeholdelsesstand:

Generelt er bygningen i rigtig god stand. Tag og fag er tæt, og der forekommer ved en hastig gennemgang ingen tegn på råd eller sætningsskader i bygningen.

Bygningen er løbende blevet vedligeholdt, således at snedkerdetaljer såvel ude som inde fremstår overfladebehandlet.

Der er løbende sket udskiftninger af enkelte kældervinder samt af en bagdør. Udskiftningerne er ikke udført i fuld overensstemmelse med de oprindelige udskiftede snedkerpartier, men man har på bedste vis forsøgt at tilpasse nye snedkerpartier, så det overordnet set ikke ødelægger det sammenhængende arkitektoniske udtryk.

Den største afvigelse, set i forhold til bygningens arkitektoniske udtryk, er tilførelsen af 3 velux-vinduer placeret i tagfladen.

I interiør er det generelt set kun overflader, der løbende er blevet berørt af tidens moderniseringer, med undtagelse af et par skillevægge, der er fjernet i forbindelse med senere rumsammenlægninger.

Gulve er forsynet med vinyl og vægge med glasvæv, der relativt enkelt vil kunne fjernes, hvis man ønsker at fremdrage bygningens oprindelige plankegulve og pudsede vægflader. Tilstanden på plankegulve kendes umiddelbart ikke.

Kommune- og byatlas:

Der er ikke udarbejdet Kommune- og byatlas for Hadsund.

Foto 10

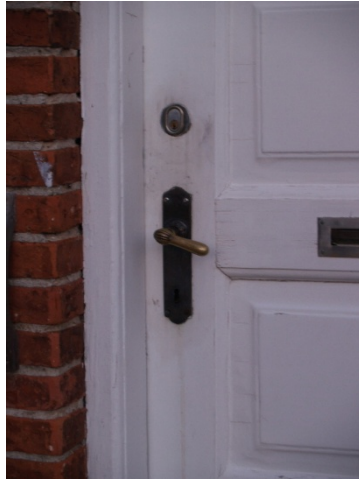

Foto 11

Foto 12

- Foto 1 Fremdraget hjørnegranitsten ved hovedbygningens sydgavl.
- Foto 2 Møde mellem gesims og pilastre på hovedbygningen.
- Foto 3 Hovedbygningens klassicistiske indgangsparti med den tofløjende fyldingsdør.
- Foto 4 Original enkeltfløjet 5 fyldingsdør i hovedbygningen.
- Foto 5 Hovedbygningen - Bitingslokalet med originale brystningspaneler og enkeltfløjet 5 fyldingsdør.
- Foto 6 Originalt køkkeninventar på 1 etage i hovedbygningens embedsbolig.
- Foto 7 Radiatorskjuler i embedsboligen fra omkring 1920'erne, placeret i den tidligere spisestue
- Foto 8 Hovedbygningen. Loftrosette i en af de fire stuer mod gaden.
- Foto 9 Hovedbygningens smukke og bevarede trappeforløb.
- Foto 10 Originalt dørgreb ved hovedbygningens hoveddør
- Foto 11 Dørgreb ved hovedbygningens nordre bagdør
- Foto 12 Dørgreb ved hovedbygningens søndre bagdør

Historiske billeder:

Foto af Hadsund Politistation fra omkring opførelsestidspunktet. Bemærk den hvidmalede gesims og sokkelafslutning.

Foto af Hadsund Politistation fra omkring slutningen af 1950'erne.